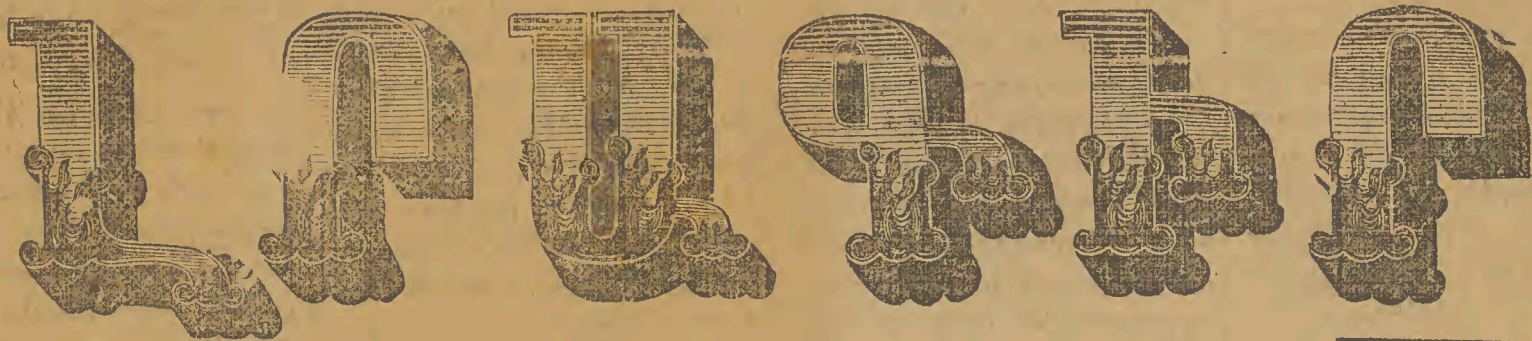

ՏՆՕՐԷՆ ԽՄԲԱԳԻՐ
ԵՒ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ
ՆԻԿ. Մ. ԹԻՒՆՊԷՆՏՆԱՆ

ԽՄԲԱԳԻՐԱՏՈՒՆ
Ղալաթիա, Բէրլինի Բազար
Իրաւ Խառնի Գէմը Սամուր փող
Հոգ Թիւ 12

Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն

— ԹԵՐԹԻՐ 20 ԺՐ ՄԵԹԱԼԻ ՔԻՆՆԱՆ —

ԲԱՍՄԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՈՒՆԵՐԻՄ

Գ. Պօլսոյ Համար

Տարեկան	772.	100
Վեցամսեայ	»	50
Եռամսեայ	»	25

Գաւառացի Համար

Տարեկան	772.	150
Վեցամսեայ	»	75
Եռամսեայ	»	40

Օտար երկիր տրկն. 40 ձր.ք.

Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն

Խմբագիրը տէր. — Հաճեցէք
յետագայ յօդուածս հրատա-
րակել 26-ր. . . . Թերթին մէջ,
որ արդի կարեւոր խնդրոյ մը կը
վերաբերի, ընդունելով և ըն-

26 յնս. 1879

Խմբագիրը

ՇԱՀՆԱԶԱՐԱՆ ՎԱՐՁԱՐԱՆ

Շահնազարեան վարժարանի
անունն ու յիշատակը ամեն հա-
յու սրտին սրբազան տպաւո-
րութիւն մը ներշնչելով, յիշեալ
վարժարանին առթիւ շոր ծա-
ղած խնդրոյ մը վրայ կուզեմ
քանի մը խօսք ընել:

Մէկ քանի օրէ ի վեր ազ-
գային մէկ երկու լրագրաց մէջ
հրատարակեալ խառնախօսե-
լէքն ա՛ն ստորագրութեամբ նա-
մակներ, խառնախօսեալ խոր-
հրդոյ ձեռքը ներսիսեան
վարժարանի ուսանողաց առժա-
մանակեայ կերպիւ Շահնազար-
եան վարժարանի շէնքին մէջ
փոխադրուիլ կը քննադատեն,
հրատարակութեամբ թողեցուց
միտքը պղտորելու, և իրօք կու-
սակցական յուզմունք մը յա-
րուցանել փորձելու նպատակու-
որոյ այդ ազգայնաց գաղափա-
րին և դիտմանը առիթ չ'իյն-
դելու համար, ես ալ իբր թա-
ղեցի կ'փութամ ատենց յառաջ
բերած իրողութեանց և փառ-
տերուն ինչքան տկար և անի-
րաւ ըլլալը մի քստ միջէն ցոյց
տալ, մենք և մեզի հետ ամեն
ողջամիտ թողեցիք գոհ ըլլա-
լով թաղ. խորհրդոյ օրինաւոր
ընթացքէն և թաղին զաւակաց
ուսմանը և յառաջագիտութեա-
նը համար ցոյց տուած փոյ-
թեան զօրօնէութեան, թոյլ չտալու
համար որ քանի
փառասէր և նախանձատ մար-
դիկ խռովելու նշան թաղին
անդորրութիւնը և իրենց գի-
տած աղջալիս նպատակին
հասնին:

Նամակագիրը կըսեն թէ՛
խառնախօսեալ խորհրդ. խոր-
հրդը Մ. Պ. Կեդր. վարչութե-
ան առանց հրաման առնելու
և թաղեցուց հաճութիւնն ա-
ռանց ստանալու, յունիս 21-ին
յանկարձ կ'փակէ ներսիսեան
վարժարանը, աշակերտները ու-
սարեան վարժարանը փոխադ-
րելով, որ գիւղացուց չէ եւ
կերպարանէն ալ հեռի է:

— Թաղ. խորհուրդը, քանի
որ իրեն յանձնուած էր Շահ-
նազարեանի շէնքին և մէջի գո-
յից պահպանութեան հոգը,
վարչութեան որոշմամբ և Ս.
Պատրիարքին հրամանաւր, կա-
րող և ձեռնհաս էր ինչ միջո-
ցաւ որ արժան և կարելի դա-
տէ՝ այն կերպիւ կատարել իր
այդ պահպանութեան և հսկո-
ղութեան պարտականութիւնը,
զոր չգիտնալով նախորդ թաղ.
խորհրդոյ պաշտօնը մինակ իր
վրայ կեդրոնացնող գանձապետ
— հոգաբարձու էֆենտին, հա-
կառակ իրեն յանձնուած պահ-
պանութեան, յիշեալ շէնքը
թողել էր որ տարիէ մ'ի վեր
անհոգ անխնամ, երեսի վրայ
մնացած, պատուհանէ և աջա-
կիէ և ամեն բանէ զուրկ վիճա-
կի մը մէջ իյնայ, շէնքը պար-
զապէս օրաւ մը դարձնելու
թոյլ տայ, իր ալ զօրօնով կըն-
քուած սենեակներուն կնիքե-
լէն խղուած ըլլայ և ինք տեղե-
կութիւն չունենայ, գոյքերն
գողցուած և պակաս ըլլան և
ինքը անտարբեր կենայ, շէնքին
այլևայլ ամառի կողմերը անվա-
յել դօրձոց տեսլալայր դառ-
նան, և ինքը անհոգ մնայ, ին-
քը որ յիշեալ շէնքին և մէջի
գոյից պահպանութեան պար-
տականութիւն մ'ստանձնած էր,
և չգիտնէ թէ յիշեալ էֆեն-
տին ինչպէս պիտի ազատի ար-
դեօք պատասխանատուութե-
նէ, երբ մօտ օրէն հարցուի ի-

րեն պաշտօնապէս թէ ինչու
հաւատարիմ չէ գտնուել իր
պաշտօնին եւ պարտականու-
թեանը, թէ ո՛ր գացեր են
թանգարանաց գրքերն, և այլ
նիւթերն, պատուհաններն, փեղ-
կերն, ապակիներն ևն. որք իր
պահպանութեանը յանձնուած
էին, ինչ են եղեր տօնք, ո.
րոնք իրեն իբրեւ աւանդ թող-
ուած էին պահպանուելու, մի-
թէ այսպէս կ'պահպանեն ա-
ւանդ մը, և թէ մէկ տարուան
մէջ գոնէ անգամ մը տեսնենք
գացել է կամ մէկը զրկել է
տեսնելու և քննելու թէ ինչ
վիճակի մէջ որ յիշեալ շէնքը
իր պահպանութեանը յանձն-
ուել էր նէ, ճիշդ նոյն վիճա-
կին մէջ կ'մնայ կոր մի, թէ
կորսուելու վիճակի մէջ է, վեր-
ջապէս ինչ պիտի պատասխան
էր այսօր յիշեալ շէնքն ու մէ-
ջի գոյքերն իրմէն պահանջելու
եղևուի ճիշդ այնպէս՝ ինչ վի-
ճակի մէջ որ իր պահպանու-
թեանը յանձնուած էր, զի իր
թաղականութեան կնիքը կ'կրեն
խղուած ու լացուած սենեակ-
ներն ու թանգարաններն:

Տարակոյս չկայ թէ այսպիսի
ահարկու պատասխանատու-
թեան մը ազատելու միակ միջո-
ցը ուրիշ բան չէր կրնար ըլլալ,
բայց եթէ պնդել թէ խառնա-
յի թաղ. խորհուրդը յիշեալ
շէնքին ձեռք դադնելու իրա-
ւունք չունի, որպէս զի եթէ
կարենայ յաջողիլ այդ պահպա-
նութեան իրաւունքը կորզել
տալ թաղ. խորհրդոյ ձեռքէն,
այն ատեն թէ իր դատապար-
տելի անհոգութիւնը արդարա-
յուցած ըլլայ, և թէ իր պահ-
պանութեան օրոգիս եղած կա-
րուտներու պատասխանատու-
ութեան կերպով մը ազատէ իւր
օձիքը, ինչպէս որ ալ ճիշդ մի
և նոյն միջոցն ընտրել է յիշեալ
Բազմ. Գ. Պ. Կեդր. վարչութեան

կուռղ էֆենտին այս անգամ,
կարծելով իր խելքով որպէս
թէ այսպէս գիւղը և վարչու-
թիւնը իրարանցումի տալով կըր-
նայ ազատի իր պաշտօնավարու-
թեանը օրով իր վրայ ծանրա-
ցած բազմաթիւ և ահարկու
պատասխանատուութիւններէն:
Շարունակելի

Ազգային ժողովը դռնփակ
նիստ ունի յառաջիկայ ուրբաթ
յնս 29 ի Ղալաթիա, Օրակարգ-
ունելով 1. Հարցադրութիւն Հայ-
կական խնդրոյ վրայ. — Հայաս-
տանի անունն Բիւրսիսթան կո-
չուելուն, Ունիոյ վիճակին և
հայկ. գաւառացի մէջ դադթա-
կանութիւններ հաստատուելուն
և ընդհանրապէս Խորհրդ. բա-
րենորդմանց յանձնախմբին
պաշտօնավարութեան նկատ-
մամբ (դռնփակ), 2. Խնդիր վե-
րաքննութեան Սահմանադրու-
թեան. — վիճաբանութիւն նա-
խաձեռն. Դիւանի տեղեկագ-
րոյն (դռնփակ):

Չնկածագի մեր թղթակիցը
հետեւեալը կ'զրէ:

Յնս. 7. — Ասիոյ ժողովուրդը
իրենց բոլոր յոյս և տկնկալու-
թիւն փոխանցելու վրայ դը-
րած են, տեսնենք ինչ ար-
դիւնք պիտի ունենայ Չնկիդ-
թարբերդ, Ակն, Արապկիր, Տէր-
սիմի անդորրութեանը ու խա-
ղաղացմանը կապանն, այս գոր-
ծըն ալ Տէրվիշ բաշայի յանձ-
նուած է, որ քիւրտերը հա-
ղանդեցնէ և բարեգութներն
հաստատէ:

Այսօր իմացանք թէ Տէր-
վիշ բաշա օր մ'առաջ խօզատ
եկեր է և պատրաստութիւն կը
տեսնէ ապստամբ քրդաց վրայ
յարձակելու, Բիւրսի ալ իրենց
հրադէններուն ապաւինած՝ լե-
րանց խռովները քաշուելու են
և ապանջ չլախելով Տէրվիշ բա-
շայի այնքան աղղարութեանց

իրենց ազատամարտի զորքին մէջ հաստատուի մնան:

Ուստի այսօր տեղւոյս զօրաց բաժնուներու համար 20 սընտուկ վաճառու իրաւ, որպէս զի Տէրսիմ ամեն կողմէն ալ պաշարուի: Արդէն գնդապետ Ալի Շէֆիք պէյ Օլաճըզ կէօլէր ըստած տեղը՝ 2 վաշտ զօրք նորն կողմանց կիրճերը բռնած է: Քրդերն ալ Ալի Պողոզը ըստած տեղը իրենց ապաստանարան ընտրելով հոն ժողովուած են: Կ-5 օրէն յարձակում մ'ըլլալ կ'սպասուի: արդիւնքը կ'ծանուցանեմ ձեզ:

Զմուռնանք նաև Շաւաք Աշիրէթի քրդաց վրայ ալ քանի մը խօսք բնելու: Ասոնք կրօնքով Սիւննի մահմադական են և իրենք վրանաբնակ, բնակութեան տեղերնին ալ է Օլաճըզի Գայմադամութեան և Բէրտա կու Միւսաթրութեանը տակ, որ տեղէն 10 ժամ հեռի է: Հոն գիւղերը երկրագործութիւն կընեն և կ'ձմեռեն, իսկ Մարաէն սկսեալ Զալկաճաղէն անցնելով կերթան խաղալու, որ Գէմալի Գայմադամութեան տակ է, ուր կարածն իրենց բաղամթիւ այծ, ուլար և արջաբու: Ասոնց ամեն տարի Զալկաճաղի տունած միասնին կրնայ ըստի թէ Գրդերէն աւելի է, զի ուր երթան այն տեղի բոլոր հասկերը իրենց ոչխարայ, ջորիններուն և մատակ ձիոցը կ'կերցնեն, իրենք ալ պարտէղներն կողոպտելով և ծառերն ջարդուրուրդ հանելով կանցնին կերթան: Ասոնց դէմ ցարդ քանիցս կառաւ վարութեան բողոքուած իսկ անլսելի մնացած էր, այս տարի ալ բողոքուեցաւ, բայց դարձեալ չլսուեցաւ, և Շաւաք Աշիրէթը անցաւ դէտց խաղալու: Սակայն թուականէս 5 օր առաջ յիշեալ Աշիրէթին գլխաւորները Տէրսիմ բաշայի հրամանաւ խօսատ կ'կանչուին ու կը բանտարկուին, որպէս զի ետ դառնան և առջի տեղերնին մընան ու անկէ շարժին:

Կսպասենք անանկ թէ ի գլուխ պիտի ելնէ՞ այս գործադրութեան սկզբնաւորութիւնն ալ, թէ ոչ՝ աս ալ մի միւսնեքուն պէս ապարդիւն պիտի անցնի:

Բ. Դրան կողմէն քանի տալիս է ի վեր է որ վրանաբնակութիւնը արգիւտած է, իսկ այդ արգելքը հոս երբէք չէ գործադրուած: Այս ցեղին հասուցած վնասը իրստ շատ է երկրագործաց, իսկ խեղճին յոյս չունին իրենց գաւառին վրայ զիտնալով թէ քանի որ այդ քիւրտերն գաւառ, բանիր և կարագ ունին առատ առատ ընծայելու, երկրագործք երբէք կարող չեն

իրենց արդար բողոքը լսելի ընել, ուստի յուսահատ կ'մնան:

Սա՛ կետը մանաւանդ տէրութեան ուշադրութեանը կուգենք ներկայացնել թէ, քանի որ թափառաշրջիկ ցեղերուն վրանաբնակ ըլլալ արգիւտած է, ինչո՞ւ արդեօք Շաւաք Աշիրէթին վրայ չգործադրուիր այդ արգելքը, մանաւանդ որ ասոնք իրենց անցուդարձովը թէ՛ ցորենօք և թէ վառօդով ու կապարօք ևս յոռադամութեանը միշտ կողմէն Տէրսիմի ապստամբացի երբ Տէրսիմի ապստամբներն նուաճելու կ'ձեռնարկուի, ամենէն առաջ այս Աշիրէթը հնազանդութեան բերելու է:

Կարինէն ալ գրուած տեղը կուծիւք կ'ծանուցանեն թէ կայս. Գոմիսէք ցարդ բարենորոգմանց յանձնաժողով կազմած չեն: որ 10-15 հոգիէ պիտի բաղկանայ և անգղ. հիւպատոսը ինքն ալ բարենորոգմանց գործոյն մէջ մանել ճգնելէն դատ, կաշխատի եղեր որ հայ-բողոքական անդամ ալ գտնուի մէջը, մինչ հազիւ 76 հայ-բողոքական կայ ամբողջ վիլայէթին մէջ: Իսկ Գալլիոյ և Ռուսիոյ հիւպատոսներն անտարբեր հանդիսատես կ'գտնուին: Հայերն ալ կաշխատին որ յանձնաժողով մէջ տաճէին հետ հաւասար թիւ ունենան: Կ'մնան Գիւրտեր, ըր, զորս պաշտ. ցուցակը 60 հազարի կ'հասնէ, ստահակ և տուրք ու զինուոր չտուող, թէ ասոնք ալ իբր հպատակ և քաղաքացի ճանչուելով, իրաւանց տէր պիտի լինին թէ ոչ, Կուսակալը Հայոց դէմ խիստ վարմունք մը բռնելով, նեղացուցեր է Առաջնորդն և հայազգի ժողովական անդամը Պալլարեան էֆ. որք թողով ժողովը մեկնելէն, կարնոյ գաւառին համար զրկուած ընդհ. գատախաղ Աղաբեկեան Մարկոս էֆ.ի գաւառին 4 ստեճաղներուն համեմատ օրընդունիք տեղացի արժանաւոր օգնականներ բնորոշուող որոշութեանը մէջ վալիին կողմէն ի գործ դրուած ապօրինաւորութեանը պատճառաւ, տաճկներն ալ բողոք կը մատուցանեն կայս. Գոմիսէրին, բուն թէ իրենց կառավարութեան բոլոր պաշտօնավարներն ալ տպականաւ և անբարոյ մարդիկ են:

Աւաշկերտի մօտ քրդերէն 2 հայ գաղթական կսպաննուին Ռուսաստանէն վերադարձին, որոց առնի անդամներն ալ կըտրուած ու բերանին զրուած կը գտնուի մարմիննին:

Կիւմանամք թէ անգլիացի

ազնուական Պաթի մարգիլը, վախճալ յայտնելով որ Հայաստանի մէջ զպրոցական ուսումն և կրթութիւն տարածել տքնող հայ ընկերութիւններուն ալ իր գոհունակութիւնը յայտնէ, այսօր Ղալաթիոյ խորհրդարանը պիտի գայ, հոն Արարատեան, Դպրոցասիրաց-Արեւելեան, Կիւման, Ասիական և այլ կրթական ընկերութեանց Տնօրէն ժողովներն իւր ներկայութեան ընդունելու:

Գոհութեամբ կ'լսեմք թէ Բումէլի-Հիսարի աղջկանց վարժարանը, որոյ բաւական հինցած էր շէնքը, այս անգամ ի հիմանց նորոգելու ձեռնարկը ունելով շինութիւնը մեծ փութով յառաջ կ'տարուի եղեր:

Կ'հաւաստեն մեզ թէ, Խաւդիւղի թաղ. խորհրդոյ վերջին մէկ արտօքին, այն է ուսանողներն Շահնաղարեանի շէնքը փոխադրելուն դէմ բողոքողներն հանրագիր մը պատրաստելու, զոր այսօր կամ վաղը յատուկ պատգամաւորութեան մը միջոցաւ վարչութեան պիտի մատուցանեն եղեր:

Հարկ կ'համարեմք ըսել թէ այդ գործին զլուին անցնողն. բն շատ պակաս մտածելու են, եթէ այդ հանրագրին ստորագրութիւնները առանց թաղ. խորհրդոյ կողմէն վաւերացնել տալու, այնպէս տանի վարչութեան մատուցանել կ'խորհին, զի վարչութիւնը հարկաւ պիտի չկարենայ գիտնալ թէ այդ ըստորագրութեան տեղերը իրօք խաղիւղի բնիկ թաղացի՞ են թէ Գաւառ՝ բաշայի խաներէն կամ Գարադաճի հարմաններէն ժողովուած մալուստի կամ հարմանի պանդուխտներու ստորագրութիւններ:

Հետեւաբար այդ անվաւեր հանրագիրը վարչութեան կողմէն հարկ եղած կարեւորութիւնը չպիտի կարենայ ստանալ, և վարչութիւնն ալ պիտի պարտաւորի յիշեալ հանրագիրը խաղիւղի թաղ. խորհրդոյ ղեկ, ստուգել և վաւերացնել տալու համար թէ ստորագրութիւնը իրօք բնիկ թաղացիոյն են թէ ոչ:

Ասով բողոքողք մինակ իրենց մէկ աննախատեսութեամբ գործերնին ստեն մը ուշացուցած պիտի բլան:

ԱՆՆՂԻՈՅ
ՀՈՐՏԵՐՈՒ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ
Նիստ 13/27 Յունիս
ՀԱՅՈՑ ԱՆՆՂԻՐ
Թուրքոյ Հայոց կայութիւնը—
Պերլինի Գալաթիի ՅՐԳ յօդուած

Յին գործադրութիւնը.— Թղթակցութեան հրատարակութիւնը
(Շաբ. տես թիւ 1004)

Լորտ ՀԱՄՕՆՏ կ'դիտէ թէ Պերլինի դաշնագրութեան ՅՐԳ յօդուածն Այսթիֆանոսի Գալաթիոյ թեման 16րդ յօդուածէն շատ տալի յառաջ գնացած է. տէրութեանց երաշխաւորութիւնը կարնոյ և Հայաստանի վրայ, և տրուելիք պաշտպանութիւնն ալ հայ ժողովուրդ գտնուող բոլոր գաւառաց վերայ տարածած է, իրօք Հայոց ազգի պէս ազգ մը չկայ, 1393 ին մարած է այդ ազգը. բայց տակաւին Հայ ցեղ մը կայ, և հետեւաբար Պերլինի դաշնագրութիւնն ստորագրող տէրութիւնք պնդեցին որ այդ ցեղն ալ պաշտպանութիւն գտնելիք ուրիշ օսմ: քրիստոնեայ հպատակաց կարգը դատուի: Լորտ Համօնտ կ'կարծէ թէ այդ պաշտպանութիւնը տալու միակ իրական միջոցն է ազգու. ուստի կանուցեան մը հաստատութիւն և հակցուած է որ Դուռն այդ կեանի վրայ ուշադրութիւն դարձուցած էր, բայց մինչեւ ցարդ չկրցաւ հաստատել: Լորտ Համօնտ կ'կարծէ թէ մինչև աստիճան մը ժողովրդեան ձեռքն է՝ տրոց վերաբերեալ զժաւարութիւնները կարգադրելու և տուրքերն հայթայթելու համար ընկերակցութիւններ կազմել, բայց բարենորոգմունք որքան սահմանափակ կերպիւ ալ պահանջուած լինին, արդարութիւն չէ սպասել որ անմիջապէս և վերջնականապէս գործադրեն, ի վերջոյ, Լորտ Համօնտ կ'հարցնէ թէ ազնիւ մարքիլը կ'հաճի՞ ժողովին ներկայել քանի մ'ամիս առաջ Ռուսիոյ և Թուրքիոյ միջեւ կնքեալ դաշնագրութիւնը: — (Մէլի բէտ, Դէլի բէտ)

ՍԱԼԻՍՊՐԻ մարքիլը.— Տեսարժիմ: Հայ ժողովրդեան եւ կամ փոքր Ասիոյ Թուրքական գաւառաց մէջ բնակող ունէ ժողովրդեան տառապանաց վրայ ունեցած կարեկցութեանը նըկատմամբ ազնիւ բարեկամիս (Լորտ Գարնարիօնի) ըսած բոլոր լռութեան դէմ իւր բոլոր խօսածներուն մէջ՝ ստուգիւ ես իրմէ տարբեր կարծիք չիմկըրնար ունենալ, բայց իմ համախոհութիւնս յայտնելով իւր գլխից տեսութեանց և միանգամայն այն համակրանաց զորինք բնականաբար կ'տածէ այն պիտի ժողովրդեան մը վրայ, որոյ ներկայ բարեմասնութիւնքն ու անցեալ պատմութիւնն իրաւունք կ'տան այդ համակրութեան, կ'պարտաւորուի տարած

—Մարօքի Սուլթաններուն թագին պատուական ահանց պահուած գանձատունը դող մտնելով, բազմաթիւ և թանկագին զարդուց և զինուց արկղերը բացուելու ու կողպատուելու են, Այս գանձատունը Յէս քաղաքին կեդրոնը շինուած է 815 ին, որն որ հարուստ էր մանաւանդ Մարիտանացի իշխանաց վերաբերեալ ազամքքը Գողուն թիւնն այն տունն կիմացուի երբ արդի սուլթան Սիտի Միւլէյ Հասան՝ իրեն ընծայ տրուած ոսկեգործ մէկ ընկերութեան յանձնարարեալ գանձատունը գնել կ'տայր: Յէսի կառավարիչ, գանձատան պահապանը և ուրիշ խել մը պաշտօնավարք ձերբակալուելու են. 50.000 տօլար խոստացուած է ով որ գողերը բռնելով յայտնէ կամ ցոյց տայ:

—Բէթէրսպուրկի պաշտօնական թերթը կըսէ թէ բոլոր Ռուսաստան մայիս ամսոյ մէջ 1730 հրդեհ եղեր է, որք 2 միլիոն քարպօնէն աւելի վնաս պատճառեալ են, իսկ 6 ամսուան մէջ պատահած հրդեհներէն ժողովրդին կրած ամբողջ վնասը առ նուազն 20 միլիոն քարպօնի կ'հասնի:

—Խտիվին տրուած 1873ի (1290) հրովարտակին ջնջմամբ, Խպիպտոսի առանձնաշնորհք 1841ին հրովարտակին համեմատ հետեւեալ վիճակին մէջ գրուած կըլլայ:

Եգիպտոսի իշխանութիւնը Մէհմէտ Ալի բաշայի գերդաստանին յանձն եղած է ժառանգական յաջորդութեամբ: Խթիվը կայս. Յէրմանով պիտի հաստատուի, և Ե. Պոլիս գալով առ ոտս Սուլթանին իւր յարգական հնազանդութիւնը պիտի յայտնէ, խտիվը եպարքոսի (վեզարէթի) աստիճան պիտի ունենայ օսմ. քաղաքային պաշտօնավարութեան նը. ու իրապետական կարգին մէջ: Տօրքերն օսմ. կառավարութեան անուամբը պիտի հաւաքուին և գրամբ Սուլթանին անուամբը պիտի կոխուի, Եգիպտոսի ցամաքային և ծովային զօրութեան թիւը օսմ. կառավարութեան պիտի որոշուի ու սահմանուի, կարեւոր խնդրոց մասին Բ. Դրան պիտի դիմէ, և խտիվը ինքն իր զիւրուն խոստումներն չպիտի կրնայ կնքել:

—Նայ Յրայ Բրէսէ թերթը կըսէ թէ յունիս 18/30ին օրը Սըր Լէյարտ Սուլթանին ներկայանալով կ'հարցնէ թէ Մահմուտ Նէտիմ բաշայի Պոլիս գաւառային համար տրուած արտօնութիւնը զինք եպարքոս ընելու և կամ ուրիշ պաշտօնի մը անցնելու զիտաւորութեամբ է: —Սուլթանն ալ պատասխանեալ է թէ՛ Մահմուտ Նէտիմ բաշա արդէն դատաւճռով մը մինչև որոշեալ տունն մը Պօլսէն տարագիր մնալու դատապարտուած չըլլալով, վերադարձին համար ալ ներդրութեան կամ թողտուութեան և կամ հրաւեր ընելու պէտք ալ չկար, և Սուլթանին նորա վերադարձը արդիւն չուզելն ալ բնաւ

զանի եպարքոսութեան կամ ուրիշ պաշտօնի մը վրայ անցընելու չիտուէն յառաջ եկած չէ, թերեւ իւր ծերութեանը համար իրեն վերադարձը արգելու չէ ուղուած:

Բերայի Նարեկեան երկսեռ վարժարանի երկրորդ շրջանի տարեկան հարցաքննութիւնը պիտի կատարուին հետեւեալ կարգաւ:

Յուլիս 4 Դշ.
Տճկ. Է. Զ. Ե. կրգ. Ժմ. 1 1/2-4 1/2
» Դ. » » 3-4 1/1
Երկրաչափութիւն թուագիտութիւն Է. Զ. կրգ. Ժմ. 5 1/2-7
Թուագիտ. Ե. Դ. » » 7-9

Յուլիս 5 Եշ.
Աշխարհագ. Բնագ. Բնաշխուհութիւն Է. կրգ. Ժմ. 1 1/2-3
Աշխարհագ. Զ. Ե. » » 3-4 1/2
Պատմ. Է. Զ. Ե. Դ. » » 5 1/2-9

Յուլ. 6 Ուր.
Հայկ. Ե. կրգ. Ժմ. 1 1/2-3 1/2
» Դ. » » 3 1/2-4 1/2
Հայ. Դ. Ե. » » 5 1/2-6 1/2
» Զ. » » 6 1/2-8 1/2
» Ե. Դ. » » 8 1/2-10

Յուլ. 7 Շր.
Դժագ. Է. Զ. կրգ. Ժմ. 1 1/2-2 1/2
Դժագրութիւն, Դեղագրութիւն, Զեռագրութիւն, Դաշնակ, Զայնագրութիւն, Երգ, մնացեալ ժամերուն մէջ, կրօնագիտութիւն:

Ուստի Հոգաբարձութիւնն հրապարակելով զայս ի գիտութիւն օրգաններ ծնողաց և ուսումնաւորներ ղգգաւորաց, կը խնդրէ որ ամեն ոք բարեհաճի իր ներկայութեամբ պատուել վարժարանն և քննել անձամբ զաշակերտս ի խրախոյս և ի յառաջագիտութիւն:

Ի գիտաց Հոգաբարձ.
24 Յուն. 79 Ն. Բաշաշեան
Բերա

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ՏԷՏԷՆԱՆ
ԺՈՂԵՑ ՊԱԼԱՍՄՈ
ԹԱՐԳԱՆՆԵՑ

ՊԱՐԱՊԵՏ ԷՅ. ԵՍՁՄԱՃԵԱՆ

Աղէսանդր Տիւմա գաղղիացի մեծանուն վրպասանին գրչէն ելած սոյն գործին ճրգ այն է վերջին հասարակ իրարմի Տէպեան եղբարց տպարանէն ի լոյս ընծայուելով Պօլիս հաստէ է: Այս գեղեցիկ վէպին մէջ ուր Լուի Ժ. Ե. կեանքը վարքն ու վախճանը նկարագրուած են, հետզհետէ կ'ընկալանան Վոլթէն եւ Ռուսո՝ անցեալ դարուն այն երուկ մեծ մարդիկը, թագուն գիտութիւն, ենր կ'յայտնուին, Մասնաց օթեակները օտարին առջև կ'ըստին: Ամեն կարգի և հասակի մարդ իւր սիրած նիւթը հոն կ'գտնէ եւն:

Կը ծախուի լէնի ճամբ 2/լին. կիրէր ճառագէտի թիւ 2 Ս. Գուկասեան գրատունը և ուրիշ գրովաճառաց քով:
Գին 2 ֆրանք 23 սաթ.

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏԱԿԱՆ

Գրիգոր Արքեպիսկոպոս եւ Բագարատ Մ. Մանթիկեան, ընկերութիւն մը կազմելով կը ծանուցանեն արգոյ հասարակութեան որ պատրաստ են օնէ տեղւոյ համաժողով

չքեղ, հատուած և գոհացողիչ զընով չէնքեր կառուցանելու, նոյնպէս ճարտարապետական և մեքենական գործքեր ալ գծագրել լաւ կերպով: Յիշեալ ընկերութիւնը յանձն կառնու նաեւ օնէ տեղւոյ և շինուածոյ առուծաթի միջնորդութիւնը ընելու պատուաւոր միջոցներով:

Ղալաթա Թօփքըլար ճատէսի Գալաֆիլա ինչ Գատրմ պէյ խան:
Նօ. 27

ԷՕԺԷՆ ՍԻԻ
ԴԻԻԱԲՆԱԿ ԲԼՈՒՐ

Թարգմանեաց
Ս. Ղալաթա

«Թափառական Հրեայի» անուանի հեղինակին խիստ հետաքրքրաշարժ մէկ վէպն է, որուն թատրերգը քանի մը տարի առաջ Կէտիկ բաշայի թատրոնին մէջ ներկայացուելով, մեծ ընդունելութիւն գտաւ: Արդոյ հասարակութեան էն:
Գործը երկու հատորէ կ'ըստին, որուն առաջինը իզմիրէն հասած ըլլալով կը ծախուի Եֆէրի-ճամի Զինիկիլիէր ճատէսի թիւ 2 Ս. Ղալաթեան գրատունը:
Գին երկու ֆրանք

ՓԱՆԱՍԷ

Կոչուած ցաւի դեղը բոլորովն բուսեղէններէ բաղադրուած ըլլալով թէ՛ ներքէն և թէ՛ արտաքին կը գործածուի ու բաղադրութեան ցաւեր ու հիւանդութիւններ շուտով կը բժշկէ, ինչպէս որ վարը յիշուած է:

Ամեն տեսակ ֆոլի, Բատամիքսի, մէլէր կամ Աղիքներու ցաւեր, ու նաեւ Թանջը, Քօլէրա և այլ ամառուան հիւանդութիւններ ունեցողները այս դեղէն խմելու են հետեւեալ կերպով: Կէս զաւաթ ջուրի մէջ, զիր ապուրի մը զրգալէն աւելի շաքար, վրան լեցուր անուշի զրգալ մը Փանասէ աղէկ մը խառնէ ու խմէ:

Կոկորդի հիւանդութեանց, և Ուռնիքի համար դեղը վերայիշեալ կերպով պատրաստէ ու ծամը կամ երկու ժամը հեղ մը՝ մէկ կամ երկու անուշի զրգալ այն բաղադրութիւնէն խմէ: Յօդադատի, Բիւմաթիլմի, Ուրքի ցաւի, Ստամոքսի ու տեսակ տեսակ կանակի ցաւերու համար դուրսէն Փանասէ քերով աղէկ մը շինելու է: Այսպիսի ցաւի համար քիչ մը բամպակ փափուսէի մէջ թաթիլելով ցաւած ակուսիյն վրայ դնելու է:

Ամեն տեսակ երրորդ ցաւի մը համար դուրսէն Փանասէ քեւի հարկ կըլլայ, եթէ քիչ մը ալ խմուի աւելի շուտ բժշկութիւն կըլլայ:

Մարմնոյ այրուած կամ ճմուռած տեղերը բժշկելու համար վտանգը պատահածին պէս Փանասէն վրան աղէկ մը լեցնելու է: Գոնաւ կով և ն. կորուած վերքերը բժշկելու համար՝ արիւնը չարած շուտով մը վերքը կապելու և զապին վրայէն Փանասէ լեցնելու է մինչև որ աւելի թրջի Փանասէն նաեւ արեան շրջանը կարագացնէ ու բոլոր բնութիւնը կը զօրացնէ:

Այս դեղին օգտակարութեանը վրայ երկարօքն գրել աւելորդ կը համարուի, գործածողները զայն միշտ կը գովին, ուզողը կ'ընայ անձամբ փորձել: Գինն աժառէ է: Կը ծախուի Մանասեան և Ընկերաց Ս. մերիկեան վաճառատունը որ ի Ղալաթի Կ. Պօլսոյ:

Միհրան Էֆ. Արիկեանի դեռ նոր հրատարակած գործերը

Կիլիկ Տէսթիլի
Մուհարրէրաթը բէսմիէ
վէ զայրը բէսմիէ
Սոյն գիրքը պաշտօնական և անպաշտօնական է բոլոր թիւն:

ներ ու խել մը ճառեր կ'աւանդէ, որոնք խիստ գործածական ձեւագրերով քրուած են: Գին 40 զրչ. մէհիտ.

ՀԱՏԸՆՏԻՐՔ

Օսմ. Պարս. և Արաբերէն լեզուաց, Գին 5 զրչ. մէհիտ.

ՏԱՐԵՐԻ Օսմանեան լեզուի

գասադիրք. Գին 5 զրչ. մէհիտ.
Հինգ հատէն աւելի առնողներու համար բաւական զեղչ կըլլայ՝ երբ հեղինակին օնուաւոր ուղղեալ նամակաւ մ'իմաց տրուի, նամակը Մ. Մարգարէանի գրատունը զրկելով:

ՀԱՄԱՌՈՑ

ՄԱՐՄՆԱՄԱՐ ԶՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏԱՊԱՏԱՐԳ

ՀԵՐԱՐԷՆ

ՆԵԱՆ Կ. ՊԵՐՊԷՐԵԱՆ

Սոյն կարևոր և օգտակար զբոսընդ, որ թէ՛ ի պէտս վարժարանաց և թէ՛ առանձինն ուսանողաց կրնայ միանգամայն ծառայել, յստակ բացատրութեամբ, 170 փայտաւոր պատկերօք ճիւղացու և 140 երեսէ բաղկացեալ ընտիր դասագիրք մնէ, զինն է կէս արծաթ մէհիտ, [զաղչ. բնագրին գինն ըլլալով 5 ու կէս ֆր.]
Կ'գտնուի Կ. Պոլիս Սուլթան-Համամ Խապտէֆ. խան թիւ 27, Նշան էֆ. Կ. Պերպէրեանի փորագրատունը և բոլոր գրավաճառաց քով:

Ղալաթի Գ. Զ. 26 Յունիս

ԲՆԻՃ. ՊԱՐՏ. ԱՐԺ.

Բաց	12.33
Յած գին	12.33
Բարձր գին	12.34
Դոց	12.34
Թղթագրում բաց	1015.00
ցած	995.00
բարձր	1090.00
Ժամը 11	1060.00
Փոխ. 63ի	Փր. 000.00
» 65ի	» 071.00
» 69ի	» 069.00
» 73ի	» 064.50

Գանձատուն	21.25
Սուրէթէ Ժէնէրալ	4.04
Սուրէթէ Օթման	3.15
Պանք տը Բօնոթ	6.25
Բրէտի Ժէնէրալ	4.15
Թրամիլէյ	2.35
Բուս. Կրկաթ ուղի	45.50

ԸՆԹԱՊԷ ԴՐԱՄՈՑ

(Ուս. արհ. 100 ր. 1 Կառմ.)

Անդը օսկի	109.16
Գաղղ.	87.28
Բօլ	89.37
Բարպօն արծաթ	17.02
» թղթագրում	10.00
Բըրմից	51.15
Հինգնոց	14.25
Մէթալիք	15.05
ձերմակ մէհիտ	06.06
Պղինձ	212.20